

Het kan wel!

Verkiezingsprogramma 2026-2030

D66
overbetuwe

Inhoud

Het kan wél!	3
De grote uitdagingen voor de toekomst	4
Blijven meedoen en ontwikkelen	7
Kernen	13
Verder kijken dan de gemeentegrens	15
Financiën.....	16
Het kan wél, ook in Overbetuwe	17
Kandidatenlijst	18

Het kan wél!

D66 kijkt met een open en positieve blik naar de samenleving. Wij vertrouwen op het talent en de kracht van mensen. We kiezen voor stimuleren in plaats van sturen, voor het bieden van gelijke kansen in plaats van regels en procedures.

Populisme en de waan van de dag leiden tot een samenleving waarin mensen en groepen tegenover elkaar komen te staan; waarin politici alle ruimte claimen om problemen te benoemen, maar geen oplossingen bieden. D66 kiest voor toekomstgericht beleid. Wij doen geen onhaalbare en onbetaalbare beloften, maar erkennen dat problemen soms complex zijn en tijd kosten om aan te pakken. Dat vraagt om samenwerking tussen inwoners, verenigingen, ondernemers en gemeente op basis van een realistische toekomstvisie en daadkracht.

Veel dingen hangen met elkaar samen en moeten daarom met een brede blik worden aangepakt. In dit programma zit dan ook geen hoofdstukindeling met fysieke en sociale onderwerpen. We vervangen het hokjesdenken en de 'ja, maar'-cultuur, door de integrale benadering en de 'ja, én'-houding. Eerst kijken wat we willen bereiken en dan kijken naar wat daarvoor nodig is, vanuit de overtuiging dat het wél kan!

Met die houding kijken we eerst naar een aantal grote uitdagingen waar Overbetuwe voor staat: wonen, zorg en energie. En dat in een tijd dat Overbetuwe er financieel niet goed voor staat. Dat vraagt om heldere keuzes.

D66 Overbetuwe is een lokale afdeling van de landelijke partij Democraten 66. Onze kandidaat-raadsleden hebben een grote betrokkenheid bij wat er speelt in de buurt, bij een vereniging en ergens anders in de gemeente. D66-ers kijken van nature over grenzen heen. Veel zaken die in Overbetuwe spelen, spelen natuurlijk ook elders in Nederland of in Europa. Daarom staan in dit programma regelmatig links naar onze landelijke website voor meer achtergrondinformatie. Dat houdt dit programma beknopt en goed leesbaar.

"Wij kiezen voor wat werkt voor de lange termijn, niet voor de waan van de dag."

Evert Westerbeek
Lijsttrekker

De grote uitdagingen voor de toekomst

Overbetuwe staat voor grote uitdagingen én kansen. D66 wil verder kijken dan de komende vier jaar, en werken vanuit een toekomstperspectief richting 2040 en 2050. Want de uitdagingen op het gebied van wonen, zorg en energie zijn niet in één raadsperiode op te lossen.

Wonen: met respect voor landschap en leefbaarheid

Iedereen verdient een betaalbare en passende woning. Daar is ook in Overbetuwe veel behoefte aan, vooral bij starters, jonge gezinnen en ouderen, die kleiner willen gaan wonen.

De komende jaren moeten er duizenden huizen bij komen. In Driel, Elst, Heteren en Zetten liggen al plannen voor nieuwe woonwijken. In de andere dorpen willen we kleinschalig bouwen, zodat mensen in hun eigen dorp kunnen blijven wonen. Daarbij kijken we niet alleen naar traditionele woningen, maar is er ook ruimte voor collectieve woonvormen, knarrenhofjes, (pre-)mantelzorgwoningen en tiny houses. D66 houdt vast aan 4 extra woonwagens aan de Platenmakerstraat, zoals eerder afgesproken.

Meer weten, zie:
www.d66.nl/standpunten/wonen/

De uitdaging zit in de combinatie van allerlei voorwaarden en waaraan de nieuwe woonruimte moet voldoen:

- we willen duurzaam en circulair bouwen, waarbij ook ruimte wordt gereserveerd voor (toekomstige) energievoorziening en laadinfrastructuur;
- we willen wijken met goede voorzieningen, zoals scholen, winkels, speelplekken, zorg en ontmoeting in de buurt;
- we willen groene, klimaatbestendige wijken met biodiversiteit, bomen, waterberging en andere maatregelen om de gevolgen van klimaatverandering op te vangen;
- we willen veilige straten en goede bereikbaarheid, ook met de fiets of het openbaar vervoer.

Om dat allemaal te combineren zonder dat het ten koste gaat van natuur moeten we vaker bestaande bebouwing vervangen en meer de hoogte in bouwen.

Door omwonenden én mogelijke toekomstige bewoners vooraf goed te betrekken, ontstaat een completer plan en minder weerstand.

"Iedereen verdient een betaalbare woning in een groene, leefbare en toekomstbestendige omgeving."

Jonna Termorshuizen

Zorg: dichtbij en op maat

Iedere inwoner verdient toegang tot passende zorg, dichtbij en op maat. Om zorg en ondersteuning ook de komende jaren beschikbaar te houden voor iedereen die het echt nodig heeft, moet er wel wat veranderen.

D66 probeert een beroep op professionele zorg te voorkomen of uit te stellen door in te zetten op preventie, innovatie en informele zorg. Dat vraagt om meer aandacht voor een gezonde leefstijl, mentale gezondheid, vroegtijdige signalering en het versterken van het sociale netwerk in de eigen omgeving. We zullen, als samenleving, vaker een beroep moeten doen op de zelfredzaamheid en samenredzaamheid van mensen, buurten en organisaties. Niet alleen omdat de zorg anders onbetaalbaar wordt, maar ook omdat er simpelweg niet voldoende mensen in de zorg werken om de stijgende vraag naar zorg te kunnen bijhouden. Bovendien wordt de sociale structuur versterkt als bureaus voor elkaar zorgen, komt eenzaamheid veel minder voor en gaat de hulp, die mensen kunnen krijgen, veel verder dan wat de traditionele zorg ooit zal kunnen bieden.

Meer weten, zie:
[www.d66.nl/standpunten/
zorg-en-gezondheid/](http://www.d66.nl/standpunten/zorg-en-gezondheid/)

"Goede zorg is dichtbij, preventief en afgestemd op de behoefte van mensen."

Hans Kroesen

Bouwen aan vitale zorgzame woongemeenschappen doet de gemeente samen met woningcorporaties, ontwikkelaars, beleggers, zorg- en welzijnsinstellingen en het zorgkantoor. Iedereen moet de schaarse capaciteit zo effectief mogelijk inzetten en daarbij over de muurtjes van de eigen organisatie en de bureaucratie van de geldstromen heen durven kijken.

Voor een inclusieve samenleving is een integrale visie nodig op het gebied van wonen, zorg en welzijn. Of het nu gaat om zorgcirkels, beschermd thuis, een herstelwerkplaats voor mensen met een psychiatrische kwetsbaarheid, mensen met dementie of autisme, mensen met een lichamelijke of visuele beperking of een plek voor dagbesteding. We betrekken daarbij belangenverenigingen en de Adviesraad Sociaal Domein om ons beleid af te stemmen op de praktijk.

De inrichting van de openbare ruimte en de aanwezigheid van plekken waar mensen elkaar kunnen ontmoeten zijn mede bepalend voor het welzijn en het gevoel van veiligheid en geborgenheid. Ook bij de inrichting van de openbare ruimte en toegankelijkheid van publieke voorzieningen werken we graag samen met inwoners, zoals het Gehandicapten Platform Elst.

D66 vindt het belangrijk dat inwoners eigen regie kunnen voeren over hun leven en daarmee ook over hun zorg. Daarom maken wij ons hard voor de bestaande keuzevrijheid voor het persoonsgebonden budget (pgb) of naturazorg.

Energie: duurzaam en vernieuwend

De overstap naar schone energie is een van de grootste opgaven van deze tijd. De energietransitie moet zorgen voor betaalbare energie, versterking van onze economie en nieuwe banen creëren. Zo verlagen we de energiekosten, worden we minder afhankelijk van buitenlandse olie of gas en beschermen we ons klimaat en milieu tegelijk.

Door overbelasting van het elektriciteitsnet (netcongestie) kunnen huizen en bedrijven niet worden aangesloten. Bovendien moeten we voor 2050 aardgasvrij zijn. Er moet dus heel veel gebeuren om de levering van energie (warmte en elektriciteit) de komende jaren te organiseren. De afgelopen jaren is succesvol samengewerkt met andere gemeenten aan de Regionale Energie Strategie. Wat D66 betreft blijven we dat doen.

Om te beginnen moeten we allemaal zuiniger omgaan met wat we hebben. D66 zet in op een circulaire economie waarin hergebruik, repareren en consuminderen de norm zijn. De gemeente doet jaarlijks mee met Check Friday om dat te onderstrepen. Minder verspilling betekent immers minder grondstoffen, minder afval en een leefbare wereld voor onze (klein)kinderen.

"De energietransitie biedt kansen voor betaalbare energie en lokaal zeggenschap."

Evert Westerbeek

Om energie op te wekken, is een mix van bronnen nodig. We zien geen ruimte meer voor zonnepanelen op land, wel op daken. Voor windmolens blijven de zoekgebieden beperkt tot Park 15 en Midden-Betuwe ten zuiden van de A15, mits wordt voldaan aan landelijk geaccepteerde omgevings- en gezondheidsnormen. Voor de periode na 2030 ziet D66 ruimte voor geothermie, aquathermie, waterstof en warmte/koude opslag. We staan open voor een gesprek over de mogelijkheden voor kleinschalige kerncentrales.

Omdat de opwek van energie en het gebruik ervan vaak niet op elkaar aansluiten is tussentijdse opslag nodig. Batterijsystemen (zoals de PowerHUB) kunnen ook een bijdrage leveren aan het verminderen van de netcongestie.

D66 vindt het belangrijk dat de belangen van omwonenden (waaronder gezondheid en waardedaling van het huis) goed worden afgewogen tegen het algemeen belang van betrouwbare energievoorziening en de belangen van initiatiefnemers. D66 stimuleert lokale energienetwerken en coöperaties, waarin inwoners en/of bedrijven samen energie opwekken, opslaan en gebruiken. Zo houden we winst en zeggenschap dichtbij.

Met deze keuzes kan Overbetuwe koploper worden in de energietransitie – een plek waar duurzaamheid en innovatie hand in hand gaan.

Meer weten, zie:
[www.d66.nl/standpunten/
klimaat-natuur-en-energie/](http://www.d66.nl/standpunten/klimaat-natuur-en-energie/)

Blijven meedoen en ontwikkelen

Wij laten iedereen vrij, maar niemand vallen. Onze gemeente moet een plek zijn waar iedereen mee kan doen en zich thuis voelt. Voor D66 is de leefomgeving van mensen het uitgangspunt, niet de regels. Iemand die zorg of ondersteuning nodig heeft, moet niet belanden in een wirwar van formulieren en procedures, maar zich kunnen melden bij 1 digitaal of fysiek loket: het Sociaal Team Overbetuwe. Van daaruit organiseren we de zorg en ondersteuning integraal en dichtbij.

Onderwijs

Goed onderwijs is de sleutel tot gelijke kansen. Met een D66-wethouder op onderwijs zijn de afgelopen jaren samen met scholen, kinderopvang en maatschappelijke partners het onderwijskansenbeleid en het onderwijshuisvestingsplan gerealiseerd. Het werken aan een moderne en inspirerende leeromgeving willen we de komende jaren graag voortzetten.

D66 stimuleert samenwerkingsverbanden tussen scholen, kinderopvang, peuterspeelzalen, sport- en cultuurverenigingen en welzijnsinstellingen om zo de ontwikkelingskansen van kinderen te vergroten. Zij zijn immers het talent van de toekomst, ongeacht hun achtergrond of thuissituatie. Het bieden van gelijke kansen, vraagt soms om ongelijke behandeling.

D66 zet in op voor- en vroegschoolse educatie (VVE), doorgaande leerlijnen, veiligheid in en om school en extra programma's zoals Sjors Sportief, Sjors Creatief, Meer Muziek in de Klas en het cultuurmenu.

Meer weten, zie:

www.d66.nl/standpunten/onderwijs-en-wetenschap/

"Goed onderwijs geeft ieder kind gelijke kansen, ongeacht achtergrond of thuissituatie."

Anneke in 't Zandt

Natuur en milieu

Gezonde bodems, groene buffers en schone waterwegen zuiveren onze omgeving en versterken de biodiversiteit.

Schoon drinkwater is niet meer zo vanzelfsprekend als het was. De gemeente moet ruimte reserveren voor de benodigde infrastructuur en het beschermen van bronnen. Daarnaast is het belangrijk om waterbesparing en watervriendelijke nieuwbouw te stimuleren.

Om de waarde van natuur en duurzaamheid al op jonge leeftijd te ontdekken, stimuleren we natuureducatie op scholen.

Overbetuwe heeft een begin gemaakt met dierenwelzijnsbeleid. Waar nodig wordt lokaal beleid beschreven, zoals voor de paardenmarkt. Waar mogelijk sluit D66 aan bij landelijk beleid (zoals voor sportvissen, vogelverenigingen, e.d.).

Kunst, cultuur en erfgoed

Kunst en cultuur is geen luxe hobby van mensen die het best zelf kunnen betalen. Het is een wezenlijk onderdeel van wie we zijn, onze identiteit en wat ons met elkaar verbindt. Daarom

heeft D66 zich ingezet om de bezuinigingen op Kunst, Cultuur en Erfgoed te beperken. Door de samenwerking met cultuurinstellingen, verenigingen en scholen te versterken, zien we nieuwe kansen om cultuureducatie en een rijk verenigingsleven te behouden. D66 wil daarvoor een cultuurconvenant om kunst en cultuur nog makkelijker bereikbaar te maken voor jeugd en jongeren, bij voorkeur in samenwerking met gemeente Lingewaard en stichting Clink! om het aanbod verder te verbreden.

"Kunst, cultuur en erfgoed verbinden mensen en versterken onze gezamenlijke identiteit."

Evert Westerbeek

De gemeente had de afgelopen jaren slecht zicht op haar cultureel erfgoed. Daarom is er een inventarisatie gedaan om niet alleen monumenten, gebouwen en landschappen (materieel erfgoed), maar ook tradities, verhalen, gebruiken, dialecten, feesten en ambachten (immaterieel erfgoed) in kaart te brengen. Dat rapport moet worden uitgewerkt om ook de waarde van dat erfgoed letterlijk in kaart te brengen.

Opvang en integratie

Ja, er zijn problemen met opvang van vluchtelingen. Dat betekent dat we er mee aan de slag moeten. D66 vindt dat er veel moet veranderen in het landelijke beleid over vluchtelingen (zie kader landelijk).

Ondertussen hebben asielzoekers recht op een menswaardig bestaan en moeten we de opvang solidair over het land verdelen. Noodopvang is veel duurder en biedt statushouders nauwelijks mogelijkheden om mee te doen in de samenleving. D66 vindt het tijd dat Overbetuwe haar verantwoordelijkheid neemt en is voorstander van een AZC voor 300 plekken in Elst.

Overbetuwe loopt al jaren achter op de doelstellingen voor huisvesting van Oekraïners, overige vluchtelingen en arbeidsmigranten. Samen met woningcorporaties en projectontwikkelaars moet meer gedaan worden om voldoende, kwalitatieve woonruimte te realiseren en uitbuiting via kamerverhuur te voorkomen.

Meer weten, zie:
www.d66.nl/nieuws/van-migratie-die-ons-overkomt-naar-migratie-in-eigen-hand/

D66 vindt het belangrijk dat de mensen zo snel mogelijk meedoen in de samenleving. Actief meedoen geeft een gevoel van (eigen)waarde. Bovendien gaat de Nederlandse taal en cultuur leren sneller als men actief deelneemt aan de samenleving. Nieuwe Nederlanders leveren zo een gewaardeerde bijdrage aan de maatschappij en de economie. Daarmee bestrijden we het beeld dat zij een kostenpost zijn.

Meedoen

In beleidsstukken wordt vaak gesproken over 'participatie', maar eigenlijk is dat gewoon een moeilijk woord voor meedoen. Wij vinden dat inwoners actief betrokken moeten worden bij plannen die hen of hun leefomgeving raken. Zo verwachten we ook dat de gemeente mee denkt en meedoet als er initiatieven vanuit inwoners komen. Daar maken we bij het begin afspraken over zodat duidelijk is wat we van elkaar mogen verwachten.

"Meedoen betekent inwoners vroeg betrekken bij plannen die hun leefomgeving raken."

Arie van Noordwijk

Voor sommige mensen is meedoen niet vanzelfsprekend. Bijvoorbeeld als iemand moeite heeft om financieel rond te komen. Door problemen vroeg te herkennen, kan sneller en effectiever worden ingegrepen en zo kan veel leed en kosten worden bespaard. Door vroegtijdig perspectief te bieden, kan iemand sneller en doeltreffend uit de schulden en/of armoede komen. De gemeente helpt bij de aanpak van schulden en zorgt dat kinderen daar niet de dupe van zijn door bijvoorbeeld bij te dragen aan contributie van verenigingen of gratis zwemlessen. Dit is de afgelopen periode door een motie van D66 tot stand gekomen.

Overbetuwe Doet is een zeer succesvolle manier om geld in te zamelen voor initiatieven in de eigen buurt en om daarvoor steun te verzamelen. D66 wil dat de waarde van de voucher de komende 4 jaar tenminste 12 euro/jaar blijft.

Mede dankzij D66 heeft Overbetuwe nu een jongerenberaad, waarin jongeren mee kunnen praten over politiek. Wij willen dat beraad aanmoedigen om de gemeenteraad gevraagd en ongevraagd advies te geven.

Omkijken naar elkaar

Ons vorige verkiezingsprogramma had de titel "Omkijken naar elkaar en verder kijken dan morgen". Daarin hebben we al gepleit voor investeren in ontmoeten, in het versterken van sociale verbanden in de buurt en aandacht voor het welzijn van mensen. De behoefte aan laagdrempelig ontmoeten in de buurt is onverminderd groot. D66 wil zoveel mogelijk aansluiten bij de kracht van inwonersinitiatieven, zoals de diverse huiskamers. Wij zien voor de gemeente een rol als samenwerkingspartner. Dat betekent dat de gemeente ondersteuning biedt aan de vrijwilligers, zonder daarbij het initiatief over te willen nemen. En we bezuinigen niet op mantelzorgondersteuning, zodat mantelzorgers hun belangrijke rol voor hun naasten kunnen (blijven) vervullen.

Bibliotheek

De bibliotheek is veel meer dan boeken uitlenen. Het is een plek voor ontmoeting en kennisuitwisseling, waar taalvaardigheid en digitale vaardigheid van jongeren én ouderen worden gestimuleerd. Samen werken we aan bibliotheken op school en servicepunten in de kernen. We willen de komende jaren sparen voor een moderne bibliotheek met ruimere openingstijden in Elst, het liefst als onderdeel van een multifunctionele locatie.

Digitalisering en begrijpelijke taal

De samenleving wordt steeds complexer, mede door digitalisering. Ook als gemeente gaan we daarin mee. Het is belangrijk daarbij een tweedeling te voorkomen. Mensen die niet goed met computers en internet kunnen omgaan, worden steeds afhankelijker van anderen voor

het invullen van formulieren of het vinden van informatie. Die informatie moet goed vindbaar zijn en in begrijpelijke taal. Mensen moeten geholpen worden om digitaal vaardiger te worden, mensen met een laag inkomen moeten gratis toegang hebben tot een computer en alle dienstverlening van de gemeente moet ook fysiek beschikbaar zijn als mensen dat willen.

Werk en Inkomen

Werk is meer dan inkomen. Werk is ook een plek waar je je ontwikkelt, sociale contacten opdoet en zelfvertrouwen kweekt. Iedereen moet kunnen meedoen naar vermogen, met werk dat past bij ieders talent. D66 wil dat werken loont en dat iemand er niet op achteruit gaat door toeslagen te verliezen. Mensen met een uitkering moeten ruimte hebben om vrijwilligerswerk te verrichten, mantelzorg te verrichten, een opleiding te volgen of wat bij te verdienen.

Economie en ondernemerschap

D66 Overbetuwe streeft naar een gemeente waar ondernemerschap ruimte krijgt om te groeien – van lokale winkeliers en agrarische ondernemers tot innovatieve startups en ambitieuze zzp'ers. Het midden- en kleinbedrijf vormt het hart van onze lokale economie en draagt bij aan werkgelegenheid en leefbaarheid in onze kernen.

Om dit te realiseren, zet D66 in op een ondernemersvriendelijk klimaat met heldere en voorspelbare regels, korte procedures en toegankelijke gemeentelijke dienstverlening. Ondernemers moeten eenvoudig zaken kunnen doen met de gemeente, via een laagdrempelig ondernemersloket en goede digitale voorzieningen. Zo besteden zij hun tijd aan ondernemen, niet aan onnodige regels en papierwerk.

"D66 wil bouwen aan een duurzame en toekomstgerichte economie."

Tatjana Schreuder-Tijhuis

D66 Overbetuwe vindt dat de gemeente actief moet blijven werken aan het versterken van het ondernemersklimaat:

- voldoende ruimte voor het lokale MKB;
- samenwerking met ondernemersorganisaties om sterke, toekomstbestendige werklocaties te realiseren;
- ondersteuning van bedrijven bij de overgang naar duurzame bedrijfsmodellen.

Daarnaast stimuleren wij samenwerking tussen onderwijsinstellingen en regionale partners om innovatie te bevorderen op het gebied van digitalisering, circulaire economie en energietransitie. Daarnaast sluiten we aan bij de Lifeport thema's uit de regionale investeringsagenda: Energy, Health en High Tech (semicon chips).

Duurzame bedrijfsontwikkeling ondersteunen we actief, onder meer via het Zakelijk Energieloket, dat ondernemers praktische informatie en hulp biedt bij energiebesparing en verduurzaming. Duurzaam ondernemen betekent ook dat we inzetten op herstructurering en revitalisering van bestaande (bedrijven)terreinen om te voorkomen dat we steeds nieuwe

locaties gaan volbouwen, ten koste van waardevolle natuur. Dus geen ruimte meer voor grote distributiehallen, maar focus op het regionale MBK.

Ook zelfstandigen en kleinere ondernemers verdienen een eerlijke en duidelijke positie. D66 Overbetuwe zet zich in voor transparante regels, toegankelijke ondersteuning en gelijke kansen, zodat zzp'ers en kleine bedrijven met vertrouwen kunnen ondernemen en meedoen in de gemeenschap.

D66 vindt bovendien dat de gemeente zelf ondernemender moet zijn: minder star, meer oplossingsgericht en daadkrachtig. Door slimmer te werken, sneller te beslissen en beter samen te werken met ondernemers, kan de gemeente kansen eerder herkennen en benutten. Zo wordt Overbetuwe niet alleen een fijne plek om te wonen, maar ook een krachtige en aantrekkelijke plek om te werken en ondernemen.

Ons doel: een veerkrachtige, duurzame en arbeidsintensieve lokale economie, waarin het MKB centraal staat en waarin iedereen in Overbetuwe kansen krijgt om bij te dragen en vooruit te komen – met ruimte om te ondernemen, innoveren en bouwen aan een duurzame toekomst.

Jeugd en jongeren

Ja, er zijn jongeren die rondhangen en daarmee bij anderen gevoelens van onveiligheid veroorzaken en dáárom willen wij investeren in jongerenwerk, onderwijs, sport en cultuur. Het bieden van kansen en uitdagingen aan jongeren hoort bij de toekomstgerichte houding van D66. In de jeugdzorg kijken we niet alleen naar het kind maar ook naar de omgeving. Denk daarbij aan opvoedondersteuning of pleeggezinnen. We pleiten voor verlengde jeugdzorg om te voorkomen dat iemand die 18 wordt tussen wal en schip valt.

*"Jong genoeg om te dromen. Vastberaden
genoeg om het waar te maken."*

Mirre van der Wateren

Verkeer en vervoer

De gemeente Overbetuwe is goed bereikbaar vanuit de rest van het land, zowel met het openbaar vervoer als de auto. De aandacht gaat de komende jaren vooral uit naar bereikbaarheid en verkeersveiligheid binnen de gemeente. Als er nieuwe wijken worden aangelegd, moet worden gekeken naar de gevolgen daarvan voor de omliggende wegen. D66 steunt het STOMP principe; eerst Stappen, Trappen en Openbaar vervoer, dan Mobiliteitsservices (zoals deelauto's en laadpalen) en Persoonlijk vervoer. Langs drukke doorgaande wegen zijn bredere, vrij liggende snelfietspaden de norm, gezien de toegenomen snelheidsverschillen tussen (elektrische) fietsen. Als dat niet kan, verlagen we de toegestane snelheid, om de veiligheid van fietsers te vergroten.

Sport en bewegen

De maatschappelijke opbrengsten van sport en bewegen zit in gezondheidswinst, een hogere levensverwachting en lagere zorgkosten. Maar ook in lager ziekteverzuim op de arbeidsmarkt en een hogere kwaliteit van leven. Sport houdt mensen vitaal, vermindert eenzaamheid en stimuleert nieuwe ontmoetingen. D66 support drempelloos sporten, spelen en bewegen met uitnodigende speelplekken voor alle leeftijden.

Vrijheid en veiligheid

D66 zet zich in voor een veilige en inclusieve samenleving waarin mensen zich vrij kunnen bewegen en in vrijheid keuzes kunnen maken over de vormgeving van hun leven. Veiligheid en democratie gaan hand in hand. Mensen kunnen niet in vrijheid keuzes maken als zij niet veilig zijn en zich niet veilig voelen. Iedereen moet over straat kunnen of gebruik moeten kunnen maken van de digitale snelweg zonder angst voor (seksuele) intimidatie, discriminatie, bedreigingen of misbruik.

"Vrijheid bestaat alleen in een samenleving waar iedereen zich veilig voelt."

Aart de Zeeuw

Uitgangspunt van D66 is om zo veel mogelijk in te zetten op het voorkomen van criminaliteit en overlast. Dat vraagt om samenwerking tussen inwoners, de wijkagent, opbouwwerkers en jongerenwerkers, verenigingen, scholen en ondernemers.

Iemand die dreigt af te glijden richting criminaliteit moet perspectief krijgen op een betere toekomst. Vanzelfsprekend ligt hier ook een taak voor de gemeente. De gemeente speelt een belangrijke rol in het beschermen van de democratische rechtsstaat, als fundament van de vrijheid van ons allemaal, tegen geweld, georganiseerde criminaliteit, vormen van ondermijning en femicide.

ICT en dienstverlening

De toegenomen digitale mogelijkheden en bedreigingen vragen een extra inspanning van de gemeente. Enerzijds moet de gemeente voldoen aan de Wet Open Overheid en actief informatie beschikbaar stellen. Anderzijds moet het beheer en de beveiliging van die (persoons)gegevens aan steeds meer eisen voldoen. Tegelijk biedt Artificial Intelligence (AI) kansen om gemeentelijke processen te verbeteren, de gemeentelijke dienstverlening en bedrijfsvoering te optimaliseren en maatschappelijke vraagstukken effectiever aan te pakken. Dat vraagt ook extra investeringen in de systemen waarmee de gemeente werkt.

Goede dienstverlening aan de balie, via de telefoon of de website is het visitekaartje van de gemeente en moet dus op orde zijn. Daarbij zijn begrijpelijke brieven en teksten op internet een voorwaarde. D66 staat voor een bestuurscultuur die transparant en betrokken is. Eigenlijk verwacht D66 van de hele gemeentelijke organisatie dat die zich niet verschuilt achter processen en procedures, maar uitgaat van de gedachte "Wat kan wél?"

Kernen

Onze dorpen en wijken zijn het hart van Overbetuwe. Elke kern heeft daarbij een eigen cultuur, behoeften aan voorzieningen en vormen van verbinding. Juist dat maakt onze gemeente zo bijzonder. D66 wil nog beter aansluiten op initiatieven vanuit de kern zelf. Verschillende dorpen hebben hun eigen dorpsagenda gemaakt en dat blijkt heel succesvol. Wij willen andere dorpen dan ook stimuleren om dat ook te doen. De dorpscontactpersonen van de gemeente hebben een belangrijke rol om initiatieven uit het dorp te koppelen aan beleid en activiteiten van de gemeente zodat door samenwerking meer bereikt kan worden.

D66 wil eigenlijk voor elk dorp een klimaatbosje, samen met bewoners(organisaties) de grootste verkeersknelpunten aanpakken, een speel- en sportplek en een ontmoetingsplek voor alle inwoners van het dorp, bij voorkeur in een gebouw waarin functies en activiteiten worden gecombineerd. Maar de realiteit is dat de gemeente dat niet kan betalen. En dus streeft D66 naar een evenwichtige verdeling over de kernen.

"Er zijn veel initiatieven in de dorpen. Het zou goed zijn als de gemeente daarbij aansluit."

Jan van Brakel

Concrete voorstellen per kern:

Driel

- De eerste stappen uit het plan Hart voor Driel zijn gezet. In het verbouwde pand aan het Polenplein is o.a. ruimte voor de huiskamer en een servicepunt van de bibliotheek. Er is een nieuw verkeersplan en de Vogelbuurt is voorloper op het gebied van duurzame energievoorziening. De volgende stap is wat D66 betreft de aanpak van het Polenplein.
- Basisschool De Meeuwenberg gaat een mooie toekomst tegemoet in de duurzame nieuwbouw en er wordt een plan opgesteld voor de invulling van de huidige locatie.
- De komende raadsperiode wordt gestart met de bouw van de Biezenkamp.

Elst

- Volgens D66 is er behoefte aan een toekomstvisie voor het centrum van Elst waarin integraal wordt gekeken naar winkelen, wonen, bereikbaarheid, parkeren, groen en voorzieningen. Er zijn diverse plannen in het centrum van Elst maar het ontbreekt aan samenhang terwijl dat nodig is om ook in 2040 en 2050 nog aantrekkelijk te zijn.
- Wij willen het gratis parkeren behouden. Het draagt bij aan een aantrekkelijk winkelgebied met nauwelijks leegstand.
- Om bij te dragen aan een oplossing voor het woningtekort is het nodig om in Elst fors te bouwen, o.a. op de uitbreidingslocaties De Pas, Lingezicht en De Vinkenhof. Bij de herontwikkeling van de huidige Helster, het Land van Tap en Kruisakkers wil D66 ruimte voor woningen gericht op ouderen en bijzondere doelgroepen. De ligging dicht bij het centrum maakt deze plekken daarvoor extra aantrekkelijk.
- Bij de Helster en Kruisakkers wil D66 inzetten op een rol als landelijk voorloper op het gebied van circulair en toekomstbestendig bouwen.
- Park Lingezen blijft de groene buffer tussen Elst en Arnhem. Daarbij past geen woningbouw of recreatiepark.
- De ontwikkeling van De Pas, het Multifunctionele Sportcentrum Elst en uitbreiding van Lyceum Elst leiden tot meer verkeer. Dat vraagt om extra aandacht voor de verkeersveiligheid op vitaal sportpark De Pas, de Nieuwe Aamsestraat en Regenboog.

Herveld en Andelst

- De dorpendeal is een goed voorbeeld van integraal kijken naar de wensen en behoeften in het dorp. De komende jaren worden verkeersmaatregelen, vergroening en een jongerenontmoetingsplek samen opgepakt.
- D66 wil het inwonersinitiatief op het gebied van energie ondersteunen. Dat past goed bij onze visie op meedoen.

Heteren

In Heteren zit van oudsher veel initiatief en zelfredzaamheid. Of het nu gaat om de Huiskamer of plannen voor de ontwikkeling van Heteren-Zuid. D66 streeft naar een zo breed mogelijk gedragen visie door zowel de ontwikkelaars als inwoners van het dorp.

Oosterhout, Slijk-Ewijk en Reeth

De realisatie van het Hart van Oosterhout, met o.a. woningbouw en nieuwbouw voor de alsmaar groeiende basisschool Sam Sam hebben de komende jaren veel impact op Oosterhout. Daarnaast zijn er plannen voor woningen in de bufferzone bij Park 15 en op Hoge Wei III. D66 wil een volwaardig Park Danenberg, waardoor een groene buffer ontstaat tussen A15/Park 15 en de dorpen Slijk-Ewijk en Oosterhout. De combinatie van deze plannen, vragen om een overkoepelende visie op de ontwikkelingen in het dorp. Daarover gaan we graag met de bewoners in gesprek.

D66 pleit voor een snelle en duurzame oplossing voor de onveilige nutsvoorzieningen voor de inwoners van Park Tergouw.

Voor het dorp Reeth is het van belang dat zo snel mogelijk duidelijk wordt of er nog ontwikkelingen gaan plaatsvinden op het terrein waar de Railterminal was voorzien en zo ja welke.

Valburg en Homoet

Valburg heeft laten zien dat het loont om te werken met een dorpsontwikkelplan. Uit de eerste versie is veel gerealiseerd, met als hoogtepunten het multifunctioneel centrum en het prachtige Molenhoekplein. Uit de dorpendeal 2.0 springt vooral de herontwikkeling van het gebied rond 't Kriekske met o.a. zorgwoningen zodat ouderen in hun vertrouwde omgeving kunnen blijven en er woonruimte vrij komt voor jongeren om in het dorp te kunnen blijven wonen. Daarnaast is er behoefte aan een groene buffer tegen de aanwezige infrastructuur, bijvoorbeeld een bosje met wandelpad en een hondenuitlaatveldje.

Zetten, Hemmen, Randwijk en Indoornik

- Eindelijk wordt er gewerkt aan de nieuwe Wanmolen. Dat biedt kansen voor een nieuw kloppend hart in het dorp en een vliegwiel voor initiatieven vanuit inwoners.
- D66 ziet een ondersteunende rol weggelegd voor de gemeente bij het initiatief van inwoners voor een nieuwe invulling van de Oude School. Naast een professionele invulling met bijvoorbeeld een zorgverlener, dagbesteding of vergaderlocatie, is dan ruimte voor ontmoeting en activiteiten vanuit het dorp.
- Een nieuw zwembad in Zetten past bij de rol van het dorp voor de omliggende kernen. Daarvoor is dan wel extra budget nodig. Zie het hoofdstuk Financiën.

Verder kijken dan de gemeentegrens

D66 Overbetuwe is een lokale afdeling van een landelijke partij en daarmee van een internationale sociaal-liberale beweging. Wij zijn ervan overtuigd dat het in het belang van de inwoners van Overbetuwe is dat wij verder kijken dan de gemeentegrens. De eerder genoemde uitdagingen zoals wonen, zorg en energie beperken zich immers niet tot Overbetuwe. Dat geldt ook voor veiligheid en de inzet voor democratische waarden. Daarom maken wij ons ook sterk voor regionale, nationale en internationale samenwerking.

Regionale samenwerking

De samenwerking in de regio Arnhem-Nijmegen heeft de afgelopen jaren steeds meer vorm gekregen. Denk aan het gezamenlijk inkopen van zorg en het verlenen van hulp aan mensen met een complexe zorgvraag. Taken waar we als gemeente verantwoordelijk voor zijn geworden, maar die we niet alleen aankunnen. Daarnaast werken we bijvoorbeeld samen in de Groene Metropool Regio. Dat biedt kansen om de aantrekkelijkheid van de regio te versterken als het gaat om woningbouw, het vestigingsklimaat voor bedrijven, versterken van de natuur, recreatie, bereikbaarheid en duurzame economie. De komende jaren wil de regio zich profileren onder de naam Lifeport en de thema's Health, Energy en High Tech (microchips).

Samenwerken betekent ook solidariteit en investeren in de onderlinge relaties, zowel tussen ambtenaren, bestuurders als raadleden. Soms heeft Overbetuwe de oplossing voor een buurgemeente en een andere keer kunnen wij weer gebruik maken van hun kennis, ervaring of voorzieningen. Dat vraagt om actief zoeken naar een goede balans.

"We moeten samen verantwoordelijkheid nemen voor uitdagingen die niet ophouden bij de grens van de gemeente."

Samantha van Veenendaal

Financiën

Een gezonde gemeentebegroting is belangrijk om te kunnen investeren in de samenleving. D66 kiest voor transparantie en verantwoorde keuzes.

Geen taken, zonder knaken!

Gemeenten dragen een enorme verantwoordelijkheid voor jeugdzorg, maatschappelijke ondersteuning, opvang en tal van andere publieke taken. Te vaak worden er nieuwe opdrachten vanuit Den Haag neergelegd zonder dat daar **voldoende** benodigde middelen tegenover staan. Dit leidt tot tekorten, uitstel van investeringen en bezuinigingen op voorzieningen die direct het leven van inwoners raken – in het bijzonder kinderen en kwetsbare groepen. D66 wil dat Overbetuwe zich zelfstandig en via de Vereniging Nederlandse Gemeenten (VNG) blijft verzetten tegen dit gedrag vanuit het Rijk.

Investeren in de toekomst

De gemeente Overbetuwe heeft de afgelopen jaren flink geïnvesteerd in sportcomplexen, dorpshuizen, veilige wegen en scholen. Daardoor zijn de vaste lasten hoog. Onze inkomsten blijven daarbij achter, waardoor de tekorten oplopen. We hebben er jaren geleden al voor gewaarschuwd dat dit niet vol te houden was. D66 heeft absoluut geen spijt van de investeringen die de gemeente heeft gedaan en wil ook graag blijven investeren in onze inwoners, bijvoorbeeld door een zwembad in Zetten en een dorpshart in Oosterhout en Driel, een goede ontsluiting op de A15 bij Knoop 38, nieuwe scholen in Elst, Driel, Oosterhout en Zetten, een barmhartig armoedebeleid en goede, bereikbare en passende zorg voor onze inwoners.

Dat betekent wel dat onze inkomsten voldoende moeten zijn om de lasten te dragen. Bezuinigen zonder pijnlijke keuzes kan niet meer. Als er vanuit het Rijk geen extra geld komt, blijft de enige ‘knop waar we aan kunnen draaien’ de verhoging van de OZB. We denken dat deze keuze verantwoord is. Op dit moment ligt de OZB in Overbetuwe ruim onder het regionale gemiddelde en onder de ruimte, die het Rijk de gemeenten biedt. Dat is fijn voor eigenaren van woningen en gebouwen, maar het betekent dat we meer moeten bezuinigen op bijvoorbeeld de zorg of het onderhoud.

D66 wil de OZB stapsgewijs verhogen tot de ruimte, die het Rijk de gemeente biedt. Daarmee blijven we nog altijd onder het regionale gemiddelde en blijven we aantrekkelijk als vestigingsgemeente voor zowel bewoners als bedrijven. Met die financiële ruimte biedt D66 waar voor je geld! We doen duurzame investeringen in de toekomst, waarbij tegenover hogere lasten ook goede voorzieningen staan.

Het kan wél, ook in Overbetuwe

D66 heeft landelijk het voortouw genomen om te werken aan een positieve agenda. Vanuit de overtuiging dat doorbraken wél mogelijk zijn, als we samenwerken en moeilijke keuzes durven maken.

D66 Overbetuwe heeft met die gedachte in 2024 verantwoordelijkheid genomen door in het college te stappen, toen de vorige coalitie uit elkaar was gevallen. Wij willen graag de komende 4 jaar blijven werken aan een duurzaam, zorgzaam en energiek Overbetuwe. Dat doen we met 49 kandidaten. Allemaal mensen met lokale betrokkenheid en een positieve blik op de toekomst. De kandidatenlijst staat op de volgende pagina.

Kandidatenlijst

1. Evert Westerbeek	Elst
2. Arie van Noordwijk	Zetten
3. Jonna Termorshuizen	Elst
4. Tatjana Schreuder	Oosterhout
5. Aart de Zeeuw	Valburg
6. Hans Kroesen	Elst
7. Samantha van Veenendaal	Zetten
8. Mirre van der Wateren	Elst
9. Jan van Brakel	Heteren
10. Milou Kroesen	Zetten
11. Rolf Latour	Herveld
12. Wim van der Hoeven	Elst
13. Nellie van der Moolen	Oosterhout
14. Joris Mulders	Elst
15. Anneke in 't Zandt	Elst
16. Chanessa Wartes - de Boef	Valburg
17. Pleun van der Zwalum	Valburg
18. Wernard Kersten	Elst
19. Richard Mooren	Elst
20. Annemart Hoogland	Andelst
21. Magnus Alferink	Elst
22. Kees van der Struijk	Driel
23. Petra Daams	Herveld
24. Rob Smit	Elst
25. Mieke Dings	Slijk-Ewijk
26. Joep Kusters	Oosterhout
27. Tom Hanekamp	Herveld
28. Elly Ross	Elst
29. Pjotr Kroesen	Elst
30. Dorie Witjes-van Hoek	Elst
31. Gerard van Drempt	Zetten
32. Yvonne van Hamersveld	Elst
33. Martijn Bakker	Herveld
34. Jenny Josqui	Elst
35. Roel Eefting	Elst
36. Erwin Koenen	Driel
37. Matthijs de Wit	Elst
38. Eelco Stoevenbelt	Heteren
39. Mariëlle Weijers	Elst
40. Robert Weges	Valburg
41. Jasper van Casteren	Elst
42. Hans van den Moosdijk	Elst
43. Sina Salim	Driel
44. Janita Hanekamp Janssen	Herveld
45. Mariël de Vries	Oosterhout
46. Frits Witjes	Elst
47. Marga te Lintelo-Overbeek	Elst
48. Dick Ross	Elst
49. Toon van Asseldonk	Randwijk